

Հազարամեջ համարաւ զար
ընթացի վիճակաւ իրարի կիսն.
Իր բազմ օրոքս Գրք.
Լեզուի կիսն արար իր թիւն 60
Այլ արար 35
Սենեկի կիսն արար իր թիւն 85
Այլ արար 45
Բարա իւրիւրի պիտի ալիս սիր
90 արար իւր բարա բարա 80
արար զարար օրոքս արար
15 կիսն իր 60 րր. արար.

ՄԵԶԵՄԵՐԱՆ

ԱՒՊԱՆ

30 րարս

50 րարս

مجموعة اخبار
بجاولى قسم جادوى نومرو 70
DIRECTION
DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Pera 65

Հազարամեջ համարաւ զար ընթացի վիճակաւ իրարի կիսն. ՃՈՒՄՍՍ. ԻՐԹԷՍԻ 1762ի սենեկ 1348 ԲԵՃԵՊ 18(28 ԹՐԵՐԻՆԻ ԷՎԷԼ 1816

ԲԱՐՈՋՆԵՐԸ

« Գացե՛ք, քարոզեցե՛ք... »

Այսպէս կը պատուիրէ ահա՛ մեր
երկնային Տէրը՝ Յիսուս, վարդապետներուն
Վարդապետը, և անէնէն առաջ ինք
օրինակ հանդիսաւ նախ
համար իր աշակերտներուն, լինէն լեռ,
գիւղէ գիւղ, երկրէ երկիր կը թափառէ,
իր աստուածային քաղցր ու հանճարեղ
խօսքերը ցանկնելով ամէն սրտերու մէջ
առանց բացարձակեան, նման այն
երկրապարտ քարոզիչին որ իր սերմերը
կը սփռէ ընդարձակ դաշտին մէջ,
առանց մտածելու թէ անոնք երբեք
քարոզիչ չեն դառնալու, թափառելու ալ
կը հանդիպին Եւ Յիսուս՝ իր ամբողջ
կեանքը քարոզութիւններով անցընելէ ետք
է որ կ'արձակէ իր հրաշալի ու ան-
նմանօրէն վսեմ պատգամը.

« Գացե՛ք, քարոզեցե՛ք... »

Բայց, մեր վարդապետներէն շա-
տաւոր չեն կրնար յաւակնիլ թէ ի-
րենց Տիրոջ պատուէրին կը հնա-
զանդին կէս առ կէս Հայ-Կաթո-
ղիկէ եկեղեցիներուն մէջ քարոզ-
ները ա՛յնչպիսի ցանցաւ են, որ քա-
ղցր տակաւ արտակարգ երեւոյթ
մը կը ստանայ մեր մէջ, և երբ կը
ժանուցար թէ այս կամ այն օրը
այս ինչ եկեղեցիին մէջ քարոզ պի-
տի խօսուի, անմիջապէս կը գուշա-
կենք թէ կ'ա՛մ եկեղեցիին անուան
տունն է և կ'ա՛մ չափազանց հանդի-
սաւոր օր մը.

Անցեալ կիրակի օրը, Ս. Յովհան
Ոսկեբերան եկեղեցիին քարոզ մը
խօսեցաւ և ճշմարտապէս գեղե-
ցիկ քարոզ մը... որովհետեւ այն
օրը Ս. Յովհանի տունն էր, Վերջապէս,
երբ մարդ մը մեր մէջ քարոզ
մը մտիկ ընելուզէ, պէտք է ախոր-
ժակը պահէ մեծ սուրբի մը տօնին
և կամ Մեծ Պահքի եօթը շաբաթ-
ներուն.

Եւ երբ մարդ, երկա՛ր ասեն,
առանց քարոզ մտիկ ընելու մնայ,
ինքնին կը բերուի հարցնելու թէ
արդեօք մեր մէջ կը պակսին վար-
դապետներ, որոնք խօսելու կարող
ութիւնն ու ձիրքը ունենան և թէ
արդեօք քարոզչներու չգոյութեան
պատճառաւ է որ մեր եկեղեցիներ-
ուն մէջ յաճախ քարոզ չի խօ-
սուիր.

Նմանօրինակ ենթադրութեան մը
որչապէ՞ս անտեղի ըլլալը գիտէք:
Մեր մէջ պերճախօս վարդապետնե-
րը չեն որ կը պակսին, և եթէ հարկ
ըլլայ, կրնամ մէկիկ մէկիկ թուել
ու զեւ ո՛րչափներ կան որոնք

ժամկուսած են և որ պատեհ առի-
թի մը կը սպասեն՝ երեւան դառնալ
և իրենց կարողութիւնները հռչա-
կելու համար: Օրինակի համար, ես
մինչեւ անցեալ շաբաթ, Մենէվիշ-
եան վարդապետի ո՛չ մէկ քարոզը
չէի լսած, և թէ եւ անոր գրառէս,
հնազէս ու լեզուաբան ըլլալը գիտէի,
բայց չէի եթեալդէր թէ ան՝ ա-
սոնցմէ զատ բնամայրութեան տա-
ղանդն ալ ունէր:

Քարոզը՝ մարդուն հոգեկան ու
բարոյական սնունդն է. արդ ինչո՞ւ
անտես կ'առնուի, ինչո՞ւ մեր եկե-
ղեցիներուն մէջ յաճախ քարոզ չի
խօսուիր:

Ո՞վ կրնայ ուրանալ քարոզնե-
րուն ունեցած մեծ օգուտը, և
ո՛չ թէ միայն կրօնական տեսակէ-
տով, այլ նաեւ բարոյական ու մտա-
ւորական կրկին տեսակէտներով:

Ահա՛ Պագեան, Փափաղեան,
Մենէվիշեան, Թէրզիպաշեան, Թու-
մայեան վարդապետները. լուս քա-
ղցրելներու անուններ են որ կը յիշ-
եմ հոս, և ո՛րչափ ուրախութիւ
պիտի ըլլար տեսնել սաղա զանոնք
այն ամպիւններուն վրայ, ուրկէ խօ-
սէին ժողովուրդին Յիսուսի կեան-
քին վրայ, Աստուծոյ խորհուրդնե-
րուն վրայ, քրիստոնէական բարո-
յականին վրայ...:

Բայց, ես չպիտի ուզէի որ ա-
նոնց քարոզները՝ լոկ այս նիւթե-
րուն մէջ սահմանափակուէր, այլ
պիտի փափաքէի որ անոնք խօսէին
նաեւ եկեղեցիին ամպիւնէն՝ ընտա-
նեկան կազմակերպութեան վրայ,
մօր մը, հօր մը, ամուսինի մը պար-
տականութիւններուն վրայ, խօսէին
վերջապէս՝ կրօնական ու եկեղեցա-
կան նիւթերէ զատ ժողովրդական
նիւթերու վրայ, որոնցմէ ամէն մարդ
կարենայ բարոյական դաս մը հա-
նել մէկ բառով, պիտի բաղձայի
որ խօսէին անոնք անա՛նկ քարոզ-
ներ որ ժողովուրդին կեանքին, ա-
նոր սրտին ու մտքին մօտ ըլլար, և
որոնց համար չըսուէր. « Ուսուցիկ
բառեր, թուացիկ խօսքեր, և ու-
չի՛նչ. » Verba et voces, praeterea que
nihil!

Ժողովուրդը կը սիրէ քարոզը, և
եթէ ժողովրդապետները կ'ուզեն
աղէկ, օգտակար ու գեղեցիկ բան
մը ընել, պէտք է որ իրենց եկեղե-
ցիին մէջ, եթէ ոչ ամէն շաբաթ,
զոնէ ամիսը մէկ-երկու անգամ քա-
ղցր խօսին կամ խօսեցնել տան,
քանի որ իրենց վարդապետը, տէ-
րերուն Տէրը և իշխաններուն իշխա-
նը կը պատուիրէ.

« Գացե՛ք, քարոզեցե՛ք... »

Ե. Թ.

ԹՈՂԱՏԷ ՆԱՍԱԿ

ԱՐՀ. ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵԿՈՍԻ. ՀԱՃԵԱՆԻ
ԹՈՂԱՏԷՆ ՄԵՆԵՆԻԸ

Ո՛րքան ուրախացած էր տեղւոյս
ուղղափառ Հասարակութիւնս, երբ
իր սիրելի Հովիւը, Արհ. Հաճեան
Սահակ Արքեպիսկոպոս իրեն այցե-
լութեան եկաւ: Ու դարձեալ սրբա-
մութեան ու երախտագիտութեան
զգացումներով համակուեցաւ, երբ
Հովիւ. 18ին, իր բարեխնամ վիճա-
կաւորը գէպի Սըվազ ճամբայ դրաւ:
Երբ, ժողովուրդ մը իր առաջ-
նորդին արդիւնալից գործունէու-
թեան ակնաւորութեան վրայ եղած ըլլալ,
այնչափ աւելի կը փարի անոր ու
այնչափ աւելի կը սիրէ զայն:

Երբ ամիս էր որ Արհ. Սահակ
Արքեպիսկոպոս Հաճեան Թոգաս
կը գտնուէր, և մէկ կողմէն աղքատ-
ները ու կարօտեալները մխիթարե-
լով, միւս կողմէն ալ՝ տեղւոյս Հայ-
Կաթողիկէ Հասարակութեան մտա-
ւորական յառաջդիմութեան կ'աշ-
խատէր: Սրկսեւ վարժարաններուն
բարոյական օգնութիւններ հայթայ-
թելէ ետք, նիւթական պէտքերն ալ
կը հոգար:

Արհ. Հաճեան Արքեպիսկոպոս
վարժարանները գրեթէ նորէն ու
դեղեցիկ կերպով մը շինեց, ինչպէս
նաեւ առաջնորդարանը, մայրապե-
տանոցը, եկեղեցիին շրջապատը և
եկեղեցիին պարտէզի կողմի մուտ-
քը:

Ասանկ անմասն Հովիւի մը ը-
րածները տեսնելով՝ անոր հանդէպ
ո՞վ կրնայ պաղ ու անտարբեր դըտ-
նուիլ:

Իր սիրելի առաջնորդին անհու-
նապէս երախտապարտ եղող ժողո-
վուրդին եւանդը մօտէն տեսայ, և
կատարելապէս համոզուեցայ թէ
Արհ. Սահակ Արքեպիսկոպոս Հաճե-
ան՝ ամէնէն աւելի սիրուած ու
յարգուած առաջնորդներէն մէկն
է:

Հստակ ըլլալով թէ Արհ. վիճա-
կաւորը Սըվազ պիտի վերադառնար,
15 պատուարժան անձեր, ընկերակ-
ցութեամբ Գեր. Ղեւոնդ Բեկեւեան,
Մատթիան Սահակ և Գրիգոր Պալ-
եան վարդապետներու, կու գան
մինչեւ Թոգաս, որպէս զի շքեղ ու
փառաւոր կերպով տանին իրենց
սիրելի առաջնորդը և իրենց ան-
նման հայրը:

Ա. Ա.

Թոգաս, 1 Նոյ. 1900

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւն Իտարէ մէճլիսի Կաթողի-
կոսարանտա աղաւ իճթիմա իթմիշ
տիր:

Բենշէնպիհ կիւնիւ, Բում
բաթրիկի վէքիլի՝ Կաթողիկոսարա-
նա կէլէրէք, Կ-Բաթրիկ ըրեթպ. Է. Գ.
հաղրէթլէրինի, ախիրէն նախ օլաւ-
ղը իթիֆաթը սէնիէտէն տօլաւը
ընամը թէպրիքի էյֆա իլլէմիշ տիր:

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

Թրանսվալ վէ Զին մէսէլէրիլէ զի-
հնէր մէշուլ օլաղընտան, Միւսթէմիայը
Ամիրիգա եէնի ըլիսինին ինթիլապը խու-
սուսնտա գիւտալ պահ օլընմամը արլ:
Ամիրիգա մէճլիքի միւսթէմիայը ըրեա-
սէթի 4 սէնէտէ թէպալի եախտ իպգա
խալիպ, պիւսպէրին սոն ըէն Մր. Մագ-
քինիլին միւստլթի մէմուրիլէթի խի-
թամ պուլաղընտան, ինթիլապ մուսմէ-
լէսինէ խայլի էվէլէ պաշանմը, վէ մէշ-
քիւր մագամը ալիքէ թալիպ օլան Մր.
Պրայ իլէ Մր. Մագքինիլին թարաֆիլը-
լէրի թարաֆընտան զազէթալարտա նէշ-
րիեաթ, վէ էօթէտէ պէրիտէ նութալը
իրատ, վէ կէսնակէսն յիւմարիլէր իծրա
խալիլը, հաթթա պուլ սըլատա գազիլալար
տա վուգուա կէլիպ, մագթուլ վէ մէճ-
րուլար օլմուշ օլաղը հալալ, իհնաթթ
ըլէն Մր. Մագքինիլի էքսէրիլէթի գու-
րուր գազանմը, վէ մէմուրիլէթի հաղը-
րէսինտէ իպգա խալիլը տիր — ձիւմու-
րիլէրինէ նալի թարաֆիլըլէրինէ գաղը
օլան պուլ մուլաֆթալըլէթի իլէ, Ամիր-
գա մէճլիքի միւսթէմիայը իւլ-քիւլէթի
էննէպի տէվէթլէր գաղընտան հալը
օլաղը բօլթիգա մէվգըլինի սաղաւապի-
լէնէք, նիլիլէրին սաղաւալտան վաղ կէշ-
մէնէնէք, Զին մէսէլէրիլէն էլ էքսէրիլէ-
նէք, վէ էվրօրա տէվէթլէրինի լալէադա-
տար իտէն մատլէրտէ քէնտինին տէ ա-
լէադաւալըլը պուլուսնադ, վէնալը
տալիլի խուսուլարտա, շիմալիէ գատար
թուլաղը մէսլէքտէն ալըլմանադ
տըր:

— Ինկիլթերանը սէրպէսթի Փըրգասը
ըլիսի Լ. Բօղպէրի՝ Նաբօլէօն Պօնաբը-
թըն Սէնթ-Էլէն աստաթնտա կէշիլիլի
պաղըլէլէ էօլիլէ իւզէրինէ թարիլիսէ պիլ
էսէր նէշր իտէրէք, պուստա, օ պիւլիլը
գաթ հաղընտա, իւզու սարըն իպթիտա-
լարընտա հալամը օլան քէնտի վաթան-
տալարըն կէսթլէրիլէրի սլիթ մուս-
մէլէրի շիտլէթլէ մուսալէքէ իթմիշ, վէ
վաղը օլան մուհալէմէսինտէ, « Էկէր Սէնթ-
Էլէն աստաթ, Պրանսըլար իլին շալեանը
թէնսիլէթ խաթըլէրի հաղը իտէր իտէ,
պիլիլ (եանի ինկիլթէր) իլին տահա գի-
ւտալ մուսթիլ ինկիլթէր վէ էսէթ խա-
թըլէր հուսուլ կէլիլիլ» տէմիշ տիր:
Նաբօլէօն ինկիլթ միլլէթիննէննէպընտ

